

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Facultatea	Drept și Științe Administrative
Departamentul	Drept și Științe Administrative
Domeniul de studii	Științe Administrative
Ciclul de studii	Master
Programul de studii	Management și administrație europeană

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	Legislație fiscală europeană				
Anul de studiu	I	Semestrul	2	Tipul de evaluare	Colocviu
Regimul disciplinei	Categorica formativă a disciplinei DSI – Discipline de sinteză; DAP – Discipline de aprofundare, DC – complementară				DAP
	Categorica de opționalitate a disciplinei: DOB – obligatorie, DOP – opțională, DFA - facultativă				DOB

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	2	Curs	1	Seminar	1	Laborator/ Lucrări practice		Proiect	
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	28	Curs	14	Seminar	14	Laborator/ Lucrări practice		Proiect	

Distribuția fondului de timp pe semestru	ore
II.a) Studiu individual	40
II.b) Tutoriat (pentru ID)	-
III. Examinări	2
IV. Alte activități (precizați): informare, documentare, studiu, analiză, elaborare teme	30

Total ore studiu individual (II.a+II.b+III)	70
Total ore pe semestru (I.b+II.a+II.b+III+IV)	100
Numărul de credite	4

4. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale/generale	CP1. Promovează politici/strategii eficiente în domeniul financiar-bugetar, bazându-se pe înțelegerea corelației dintre dreptul național și cel european. CP6. Dezvoltă orientarea către performanța în sistemul administrativ public al UE, urmare însușirii regulilor de aplicare a normelor europene incidente. CP7. Oferă consiliere în ceea ce privește respectarea regimului juridico-financiar al UE.
Competențe transversale	CT1. Capacitatea de a lucra structurat, planificat și de a lua decizii privind situații complexe, de a identifica, defini și soluționa probleme în context european; CT2. Capacitatea de acțiune profesională și socială în mediul european; identificarea oportunităților de dezvoltare personală și valorificarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare în procesul învățării continue.

5. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Aptitudini	Responsabilitate și autonomie
Studentul/absolventul: a) Identifică principiile fundamentale ale dreptului financiar european, inclusiv transparența, responsabilitatea și eficiența în utilizarea resurselor publice. b) Evaluează politicile financiar-fiscale, aprofundând impactul acestora asupra societății. c) Abordează istoricul instituțiilor implicate, formarea, utilizarea și controlul resurselor financiare aflate la dispoziția CE.	Studentul/absolventul: a) Stabilește măsuri de evaluare a informațiilor și a datelor pentru a formula concluzii informate și recomandări cu privire la ansamblul procedural bugetar al UE. b) Furnizează soluții cu privire la procesul de programare, executare, raportare și control al bugetului UE. c) Implementează mecanisme care să conducă la rezolvarea problemelor identificate, atât la nivel tehnic, etic cât și	Studentul/absolventul: a) Monitorizează problematica și actualizează periodic soluțiile în domeniul instituțional, vizând prioritar atingerea obiectivelor stabilite la nivelul UE b) Documentează și comunică abordările și strategiile de gestionare pe care le va aplica în cadrul proiectelor sale. c) Propune metode mai eficiente (inclusiv cele bazate pe tehnologii informaționale) și utilizarea acestora pentru a îmbunătăți procesele circumscrise sectorului bugetar al UE.

	organizațional, respectiv consolidarea de strategii pe termen lung pentru a atinge obiectivele financiar-bugetare europene.	
Studentul/absolventul: a) Descrie rolul și importanța sistemului financiar-bugetar al UE, cu accent pe eficientizarea acestuia. b) Identifică principalele căi de creșterea performanței utilizării resurselor financiare ale UE. c) Identifică instituțiile, metodele de control financiar și audit (în special OLAF și Curtea de Conturi Europeană).	Studentul/absolventul: a) Evaluează strategii și analizează date și informații pentru a evalua performanța programelor financiar-bugetare europene, identificând domeniile/sub-domeniile care necesită îmbunătățiri. b) Elaborează planuri de acțiuni de a dezvolta și implementa strategii care să alinieze obiectivele naționale cu cerințele UE și să maximizeze impactul pozitiv al activităților financiar-bugetare.	Studentul/absolventul: a) Activează cu responsabilitate pentru implementarea corectă și eficientă a instrumentelor financiare strategice în dezvoltarea instituțională. b) Gestionează autonom procesele de monitorizare și evaluare a implementării strategiilor financiar-bugetare. c) Respectă principiile etice și standardele profesionale în toate etapele procesului strategic. d) Contribuie activ la inovarea continuă a procedurilor și practicilor financiar-bugetare pentru creșterea performanței instituțiilor
Studentul/absolventul: a) Recunoaște diferitele tipuri de politici financiar-fiscale, procesul de formulare a acestora și dacă acestea sunt implementate în corelație cu obiectivele UE b) Cunoaște riscurile asociate nerespectării principiilor și legislației UE și înțelege necesitatea dezvoltării de politici și strategii pentru a minimiza aceste riscuri. c) Capacitatea de a evalua impactul politicilor financiar-fiscale asupra diferitelor grupuri, mediului social, economic și mediului natural. d) Analizează politicile de guvernare stabilind oportunități favorabile în materia financiar-fiscală în corelație cu obiectivele UE.	Studentul/absolventul: a) Evaluează strategiile financiar-bugetare naționale în corelație cu cele ale UE b) Elaborează rapoarte pe diverse termene care includ concluzii, recomandări și planuri de acțiune clare	Studentul/absolventul: a) Recomandă abordări diferențiate cu privire la strategiile financiar-bugetare în funcție de diferite criterii b) Informează factorii de decizie privind responsabilitățile de conformitate și riscurile asociate nerespectării. c) Monitorizează periodic respectarea cerințelor de conformitate, în acord cu strategiile financiare europene, și propune soluții de implementare pe plan național.
Studentul/absolventul: a) Inițiază întâlniri sau discuții cu practicieni pentru a explora sistemul financiar-bugetar al UE.	Studentul/absolventul: a) Observă problemele sau oportunitățile care nu sunt abordate în mod activ, propune soluții sau proiecte care să răspundă diverselor nevoi apărute.	Studentul/absolventul: a) Dezvoltă un sistem prin care să monitorizeze și să raporteze progresul proiectelor sau inițiativelor sale, arătând astfel angajamentul față de rezultate.

6. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Familiarizarea cu principiile și cele mai importante curente și abordări din domeniul dreptului financiar al UE, intelegand importanța acestuia în viața economico-socială, în mediul politic și instituțional din UE; conștientizarea necesității perfecționării continue a legislației financiar-bugetare europene și a normelor conexe.
-----------------------------------	--

7. Conținutul predării și învățării

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
I. Concepte privind dreptul financiar european; izvoarele juridice europene (generale și de drept financiar). Metoda comunității și procedurile UE de adoptare a legislației. Cadrul normativ privind elaborarea bugetului UE	1	Prelegerea/ Prezentare Power Point./ Expunerea însoțită de mijloace tehnice,	B*
II. Bugetul european. Principii aplicate în stabilirea și execuția bugetară; Linii esențiale de gestiune bugetară; Elemente de bază privind execuția bugetară	1	explicația, problematizarea, conversația euristica, observația dirijată.	B*
III. Reglementări financiare regăsite în corpul constituțional european. Veniturile și cheltuielile bugetului UE. Elaborarea bugetului și execuția bugetară	2		B*
IV. Căi legale de protejare a bugetului UE de încălcările principiilor statului de drept, adoptate de Parlamentul European (vizând aprobarea alocărilor către Statele Membre)	2		B*

V. Transparență/Raportare. Caracterizare privind veniturile și cheltuielile bugetului UE pe baza execuției bugetare derulate în ultimii ani.	2		B*
VI. Finanțarea politicilor comune. Cadrul financiar multianual al Uniunii. Referiri la CFM 2021-2027. NextGenerationEU. PNRR	1		B*
VII. Dezechilibrul bugetar la nivelul statelor membre; Tratatul fiscal; Politica fiscală a UE și a Statelor Membre; Impactul Uniunii economice și monetare asupra politicilor fiscale ale statelor membre	2		B*
VIII. Organizarea activității de control financiar în Uniunea Europeană. Curtea Europeană de Conturi Conceptul de control financiar în contextul activităților desfășurate de Uniunea Europeană; Baza normativă a activităților de control financiar la nivel european; Curtea Europeană de Conturi: Sarcini și competențe; Organizare și funcționare; Tipologia controlului/auditului	2		B*
IX. Oficiul de Luptă Antifraudă (OLAF) al Uniunii Europene Înființarea și funcționarea OLAF; Investigațiile desfășurate de Oficiul de Luptă Antifraudă; Regimul informațiilor și finanțarea OLAF	1		B*

B* - Bibliografie minimală recomandată

În limita timpului alocat pentru activitatea de studiu individual, titularul de disciplină (curs) recomandă studenților materiale/tematici bibliografice minimale din:

1. BONNEAU Thierry, *Régulation bancaire et financière européenne et internationale*, Ed. Bruylant, 3ème édition 2016.
2. BOSTAN Ionel, *Proceduri bugetare la nivelul UE, Suport de curs*, Iași, 2025 (Volum academic *In Press*)
3. COSTEA Ioana Maria, *Fiscalitate europeană. Note de curs*, Ed. Hamangiu, 2016
4. DROSU ȘAGUNA Dan, RADU Daniela Iuliana, RADU Marius Eugen, *Drept financiar-fiscal. Legislația Uniunii Europene*, Ed. C.H. Beck, București, 2017
5. DROSU ȘAGUNA Dan, TOFAN Mihaela, *Drept financiar și fiscal european*, Ed. C.H. Beck, București, 2010
6. ECA, 2023, Instituțiile supreme de audit din UE și din statele membre ale acesteia – prezentare generală, <https://op.europa.eu/webpub/eca/book-state-audit/ro/#chapter1>
7. MINEA Mircea Ștefan, COSTAȘ Cosmin Flavius, *Drept financiar*, Vol. I, II, Ed. Wolters Kluwer, 2013
8. PARTSCH Philippe-Emmanuel, *Droit bancaire et financier européen*, Ed. Larcier, 2ème édition 2016.
9. PĂTROIU D. (coord.), *TVA național vs. TVA comunitar*, Ed. C.H. Beck, București, 2013
10. Normele financiare care reglementează bugetul UE (regulamentul financiar), <https://eur-lex.europa.eu/RO/legal-content/summary/financial-rules-governing-the-eu-budget-financial-regulation.html>
11. Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2092 al Parlamentului european și al Consiliului din 16 decembrie 2020 privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii
12. https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/how-it-works/budget-law_ro
13. http://ec.europa.eu/budget/index_fr.cfm
14. http://ec.europa.eu/anti_fraud/
15. https://europa.eu/european-union/topics/budget_ro
16. https://europa.eu/european-union/about-eu/money_ro
17. https://europa.eu/european-union/about-eu/money/expenditure_ro
18. https://europa.eu/european-union/law_ro
19. <https://www.ea.europa.eu/ro/Pages/FinancialProvisionsRegulation.aspx>
20. <http://eufire.uaic.ro/wp-content/uploads/2019/10/Eu-financial-regulation-banking-law-didactic-materials.pdf>

Referințe suplimentare:

1. https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget_en

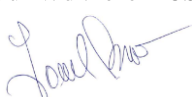
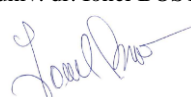
Aplicații (seminar / laborator / lucrări practice / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Tratatul institutiv și modificatoare. Izvoarele juridice derivate. Procedurile UE de adoptare a legislației Elaborarea bugetului general al UE	1	Expunerea/ Instruirea/ Problematizarea/	-
Elaborarea bugetului general al UE. Elemente de bază privind execuția bugetară. Reforma europeană a cadrului financiar/ bugetar/ contabil	1	Explicarea/ Dezbaterea/ Exercițiul/	-
Noul mecanism de protecție a bugetului UE de încălcările principiilor statului de drept – condiție stabilită de Parlamentul UE pentru aprobarea alocărilor către Statele Membre	2	Studiul de caz/ Analiză spețe	-
Controlul financiar în UE. Reglementările/proceduri antifraudă	2		-
Parametri actuali ai Sistemului european de venituri și cheltuieli	2		-
Cadrul financiar multianual al UE (2021-2027). NextGenerationEU. PNRR	2		-
Măsurile de politica financiar-fiscală europeană	2		-
Analiză privind absorbția fondurilor UE de către Statele Membre.	2		-

Bune practici			
Bibliografie minimală recomandată (Se adaugă aici și legislația financiar-bugetară a UE, care va fi pusă din timp la dispoziția studenților.) 1. BONNEAU Thierry, <i>Régulation bancaire et financière européenne et internationale</i> , Ed. Bruylant, 3ème édition 2016. 2. BOSTAN Ionel, <i>Proceduri bugetare la nivelul UE, Suport de curs</i> , Iași, 2025 (Volum academic <i>In Press</i>) 3. COSTEA Ioana Maria, <i>Fiscalitate europeană. Note de curs</i> , Ed. Hamangiu, 2016 4. DROSU ȘAGUNA Dan, RADU Daniela Iuliana, RADU Marius Eugen, <i>Drept financiar-fiscal. Legislația Uniunii Europene</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2017 5. DROSU ȘAGUNA Dan, TOFAN Mihaela, <i>Drept financiar și fiscal european</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2010 6. ECA, 2023, Instituțiile supreme de audit din UE și din statele membre ale acesteia – prezentare generală, https://op.europa.eu/webpub/eca/book-state-audit/ro/#chapter1 7. MINEA Mircea Ștefan, COSTAȘ Cosmin Flavius, <i>Drept financiar</i> , Vol. I, II, Ed. Wolters Kluwer, 2013 8. PARTSCH Philippe-Emmanuel, <i>Droit bancaire et financier européen</i> , Ed. Larcier, 2ème édition 2016. 9. PĂTROI D. (coord.), <i>TVA național vs. TVA comunitar</i> , Ed. C.H. Beck, București, 2013 10. Normele financiare care reglementează bugetul UE (regulamentul financiar), https://eur-lex.europa.eu/RO/legal-content/summary/financial-rules-governing-the-eu-budget-financial-regulation.html 11. Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2092 al Parlamentului european și al Consiliului din 16 decembrie 2020 privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii 12. https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/how-it-works/budget-law_ro 13. http://ec.europa.eu/budget/index_fr.cfm 14. http://ec.europa.eu/anti_fraud/ 15. https://europa.eu/european-union/topics/budget_ro 16. https://europa.eu/european-union/about-eu/money_ro 17. https://europa.eu/european-union/about-eu/money/expenditure_ro 18. https://europa.eu/european-union/law_ro 19. https://www.eca.europa.eu/ro/Pages/FinancialProvisionsRegulation.aspx 20. http://eufire.uaic.ro/wp-content/uploads/2019/10/Eu-financial-regulation-banking-law-didactic-materials.pdf			

8. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	<ul style="list-style-type: none"> - Aprofundarea, cunoașterea și înțelegerea conceptelor și a termenilor prezentați la curs; - Capacitatea de analiză și sinteză a studenților; - Calitatea și coerența tratării probelor de evaluare din perspectivă tematică. 	Test docimologic	50%
Seminar	<ul style="list-style-type: none"> - Însușirea și explicarea noțiunilor prezentate la curs; - Capacitatea de a explica și utiliza corect termenii și teoriile prezentate; - Capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate; - Participare activă la dezbateri de analiză și interpretare; - Elaborarea și susținerea unui referat și prezentarea unei spețe pe baza activității de la seminar, a bibliografiei și notelor de curs. 	Evaluare continuă pe parcursul semestrului (pe baza activităților individuale și de grup susținute în cadrul seminariilor: prezentare de referat/ speță/ studii de caz/ eseu la una din temele discutate la curs)	50%
Laborator/ Lucrări practice			
Proiect			

Fișa disciplinei include, dacă este cazul, elemente adaptate persoanelor cu dizabilități, în funcție de tipul și gradul acestora.

Data completării	Grad didactic, nume, prenume, semnătura titularului de curs	Grad didactic, nume, prenume, semnătura titularului de aplicație
15.09.2025	Prof. univ. dr. Ionel BOSTAN 	Prof. univ. dr. Ionel BOSTAN

Data avizării	Grad didactic, nume, prenume, semnătura responsabilului de program
19.09.2025	Conf. univ. dr. Gabriela NEMȚOI

Data avizării în departament	Grad didactic, nume, prenume, semnătura directorului de departament
------------------------------	---

22.09.2025	Conf. univ. dr. Dumitrița Nicoleta FLOREA
------------	---

Data aprobării în consiliul facultății	Grad didactic, nume, prenume, semnătura decanului
22.09.2025	Conf. univ. dr. Liana Teodora PASCARIU